תכנית התמחות בהערכה ומדידה חינוכית בית ספרית

להכשרת רכזי הערכה ומדידה

חד-שנתי

מיועד לתוכניות תואר שני: מנהל מערכות חינוך וייעוץ חינוכי

המכללה האקדמית אורות ישראל, קמפוס רחובות

ראש התכנית: פרופ׳ שרה זמיר

מחזור ראשון: תשע״ז, 2026-7

בתי הספר מחפשים היום מתמיד אנשי מקצוע שיודעים לבחון נתונים, להבין מה עומד מאחוריהם ולהפוך אותם להחלטות טובות ולשינוי בשטח.

בתי ספר מוצפים בנתונים: ציונים, מבחנים, סקרים ודוחות, והם נדרשים להוביל שינויים פדגוגיים בתוך מציאות מורכבת. זו בדיוק הסיבה שרכזי הערכה ומדידה מהווים בשנים האחרונות דמויות מפתח בבתי הספר, שיודעים לחבר בין נתונים, החלטות פדגוגיות, תהליכי הוראה ולמידה וחברי צוות בראייה מערכתית ופרטנית גם יחד.

רכזי הערכה ומדידה נדרשים להבנה של מטרות ההערכה, להתאמת כלי הערכה לצורכי הלמידה וההוראה, וליכולת לבנות ולהפעיל כלים מגוונים, כגון: משימות ביצוע, מחוונים, שאלונים, תצפיות וסקרים כדי להבין לא רק ״מה הציון״, אלא מה עובד, מה דורש שינוי וכיצד לקדם למידה והתפתחות ארגונית בית ספרית. ככל שהמערכת הופכת טכנולוגית יותר, הערך והחשיבות של אנשי מקצוע שמתמחים במהות הערכה לשם למידה לקידום הלומדים, הצוותים החינוכיים ותרבות הערכה בית ספרית רק הולך וגדל.

תוכנית הכשרת רכזי הערכה ומדידה ב״אורות ישראל״ עוסקת בדיוק ביכולות אלו: שילוב בין הערכה, פדגוגיה, ניתוח נתונים, הובלת תהליכים ושימוש מושכל ב AI בעולם החינוך המשתנה.

תכנית התאחות הערכה ומדידה חינוכית בית ספרית

מכללת אורות ישראל, רחובות

120 שעות

	שם הקורס	
	סמסטר א	סמסטר ב
1.	מדידה והערכה במערכות חינוך בקורסניוקנו לסטודנטים מיומנויות המעריך: הם יתוודעו לשיטות הערכה שונות, ילמדו לנסח את מטרות ההערכה ויזהו שאלות להערכה תוך הבניית מודעות לשאלות מתודולוגיות, פסיכולוגיות, אתיות ופוליטיות הנובעות מיישום תהליכי הערכה. מבוא ופתיחה: היכרות עם הקורס, ראמ"ה ותפקיד רכז הערכה. מחקר הערכה - הצגת נושאי חקר ומתווה מחקר הערכה. בין מחקר להערכה תכנית ומדיניות חינוכית שימוש בנתונים בית ספריים לשם קבלת החלטות ניהוליות הערכה מבוססת תיאוריה מודלים בהערכה מטה הערכה	<u>לתואר שני בייעוץ חינוכי בלבד:</u> ניהול ממשקים מערכתיים: מול מורים ובעלי תפקידים 30 שעות הקורס מתמקד בניהול ממשקים מערכתיים עם גורמי שדה – מורים, מנהלים, רכזים, פסיכולוגים, עובדי רווחה ועוד. נלמד מודלים תיאורטיים מרכזיים הקורס משלב סימולציות, ניתוחי מקרה ולמידה שיתופית, תוך פיתוח מיומנויות תקשורת, ניהול קונפליקטים, בניית אמון והובלת צוותים. בסיום הקורס הסטודנט/ית יוכל/תוכל: לנתח מצבים מערכתיים מורכבים בתחום החינוך - כגון קונפליקטים בין בעלי תפקידים, שיתופי פעולה בין צוותים, או אתגרים אתיים. להוביל תהליך שיתופי עם צוות רב־ מקצועי. לנהל קונפליקטים בין בעלי תפקידים ולתכנן ישיבות צוות אפקטיביות.

	מבחנים ארציים ומבחנים בינלאומיים לקוחות הערכה, שאלות הערכה, שלבי הערכה, קריטריונים להערכה היבטים מתודולוגיים של הערכה סטנדרטים בהערכה היבטים אתיים, פסיכולוגיים ופוליטיים של הערכה . הטיות תרבותיות ומגדריות במדידה. סגנונות הערכה הערכה מסורתית, חלופית, טבלת מתאר ומחוון. הערכה בעידן ה- AI	ליישם מודלים תיאורטיים בניהול ממשקים. <u>לתואר שני בארגון וניהול החינוך בלבד:</u> מיומנויות ניהול 30 שעות הקורס מכוון לפתח הבנה מעמיקה של עקרונות הניהול במערכות החינוך לרכוש מיומנויות ניהוליות מעשיות שיכולות לשפר את תפקוד המנהיגות החינוכית, להקנות כלים לפיתוח צוותים ולניהול פרויקטים חינוכיים, לחזק את יכולת קבלת ההחלטות ופתרון בעיות בשדה החינוך, לפתח אצל הסטודנטים מודעות עצמית ליכולות, למניעים ולציפיות שלהם בתפקידי ניהול עתידיים, דרך התנסות במודלים שונים של כשירויות אישיות ושל דרכי התמודדות עם אתגרים. תנושאים: פיסת תפקידי המנהל סגנונות ניהול מה בין ניהול למנהיגות? מנהיגות חינוכית בעידן של סתירות ניהול קונפליקטים הכנסת שינויים למערכת החינוך תקשורת ארגונית חלק א' - הקשבה ושכנוע . תקשורת ארגונית חלק ב - משוב ,תקשורת ארגונית חלק ג' – פנימית, חיצונית, פורמלית, א-פורמלית, המנהל והכפיפים. אצילת סמכויות אוטונומיה

		התנהלות פוליטית בהיררכיה הבית ספרית
2.	שיטות מחקר חלק א' (המחקר האיכותני) 30 שעות הנחות היסוד העומדות בבסיס הפרדיגמה האיכותנית, סוגות מרכזיות וזרמים במחקר האיכותני, מטרת המחקר ושאלת המחקר למידה משולבת (היברידית): שיעור במליאה בשילוב למידה בקבוצות דרכים לאיסוף נתונים במחקר איכותני: תצפית, איסוף מסמכים, ריאיון, רפלקציה התנסות במחקר אתנוגרפי: תצפית על מוסד חינוכי הריאיון: סוגיו ועקרונותיו למידה משולבת (היברידית): שיעור במליאה בשילוב למידה בקבוצות התנסות במחקר אתנוגרפי: תצפית על מוסד חינוכי הריאיון: סוגיו ועקרונותיו למידה משולבת (היברידית): שיעור במליאה בשילוב למידה בקבוצות התנסות במחקר נרטיבי: שימוש בכלי המחקר ריאיונות.	שיטות מחקר חלק ב' (המחקר הכמותני) 30 שעות הלימוד של שיטות מחקר מהווה אבן יסוד מרכזית בהכשרת מנהלים חינוכיים, משום שהוא מקנה להם כלים קריטיים להובלה מבוססת עובדות ולקבלת החלטות מושכלות. מנהלים חינוכיים בעולם העכשווי נדרשים לא רק להתבסס על אינטואיציה וניסיון, אלא לפתח יכולת לאסוף נתונים, לנתח מידע באופן שיטתי ולהסיק מסקנות מבוססות למען שיפור הביצועים הארגוניים והחינוכיים. הכרת שיטות מחקר מאפשרת למנהלים לזהות בעיות מערכתיות, לבחון יעילותן של יוזמות חינוכיות, להעריך תוכניות והתערבויות, ולבסס מדיניות על ראיות אמפיריות. יתרה מכך, הבנת עקרונות המחקר מפתחת חשיבה ביקורתית ויכולת הערכה של מחקרים קיימים בתחום, מה שמסייע למנהלים להתעדכן בידע העדכני ולהטמיע פרקטיקות מבוססות מחקר במוסדות שבהם הם פועלים. כך הופכים מנהלי החינוך לא רק לצרכני מחקר מבקרים, אלא גם לתורמים פעילים לידע המקצועי באמצעות יכולתם לבצע מחקר פעולה וחקירה מערכתית במסגרת עבודתם. נושאי הקורס: מבוא למחקר כמותי. מהו משתנה.

	ניתוח תוכן: קטגוריות, תמות	**משתנה איכותי (קטגוריאלי) וכמותי.**
	רפלקציה על המחקר הנרטיבי	**משתנה תלוי וב"ת.**
	הצגת התוצרים במליאה למידה בקבוצות	**זיהוי משתנים ומשמעותם בתוך גיליון איסוף נתונים כמותיים**
	עיון מודרך במאמר איכותני;	**שאלה והשערה מסוג קשר**
	תרגיל עיון בקבוצות במאמר איכותני, ניתוחו והצגתו במליאה למידה משולבת	**שאלה והשערה מסוג הבדל**
	(היברידית): שיעור במליאה בשילוב למידה בקבוצות	**סטטיסטיקה תיאורית: ממוצע וסטיית תקן**
	תוקף ומהימנות במחקר האיכותני	**מבחן טי והסקה סטטיסטית**
	אתיקה	**מתאם פירסון**
		שאלוני מחקר- מהימנות ותוקף
		עיון וניתוח מאמרים בשיטה הכמותית

זכאות. עם תחילת ההכשרה הם כבר יכולים להתחיל לקבל את הגמול התוספתי (6% לפי הסכמי השכר) ושעות תפקיד בהלימה לסל הבית ספרי. אפשר להסב לתחום הערכה ומדידה שעות תקן נוספות.

תעודה . מסיימי התכנית בהצלחה יהיו זכאים לקבלת תעודה המעידה על סיום הלימודים בתוכנית התמחות ב"מדידה והערכה חינוכית" מטעם מכללת "אורות ישראל".

מומלץ לעובד/ת ההוראה להגיש **למלוות ומדריכות ראמ"ה במחוזות** במחוז עבודתו צירוף מכתב המתאר את החשיבות והתרומה של הקורס עבורו ופרטי בית הספר והמנהל/ת המאשר/ת בו הוא מתעתד/ת להתחיל עבודתו/ה כרכז הערכה ומדידה בית ספרי. https://rama.gov.il/school-leaders